

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ

Ἐν Ἑλλάδι, ἀρ. 10 — ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀρ. 28. 12.
Ἡ συνδρομὴ εἶναι προκλήρωται ἰτησίου ἢ καθ' ἑξαμήναιον
εἰς δύο ἰσῶς δόσεις.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΑΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

Ἐν ἑστῇ Βουλή, 28, ὑπὸ τὸ Συναγωγικὸν τῆς Νέας Ἀγορᾶς.
Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται λπ. 20.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — 2 Σεπτεμβρίου 1884.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΛΤΙΟΥ: Ἡ Μονὴ τῆς Φανερωμένης ὑπὸ Γ. Λαυρεντίου. — Ἔργα καὶ ἡμέραι. — Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά. — Κ. Σ. Κόντου Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις. — Ἡμερολόγιον. — Ἐξομολογήματα. — Ἀπαντήσεις ἀνευ ἰρωτήσεων. — Πνευματικαὶ ἀσκήσεις. — Ἀλληλογραφία.

ΦΥΛΛΟΥ: Τὰ κομμητήρια τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Σπυρίδωνος Κ. Παγανέλη. — Τίνας ἦλθον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ Σ. Γ. Παναγιωτοπούλου. (συνέχεια) — Dr. Eduard Zeller. Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ὑπὸ Μαργάρτου Εὐαγγελίδου (τέλος). — Οἱ Φιλῆλλοι (τέλος). — Ῥεμβασμοί, ποίημα ὑπὸ Ζουρῆ. — Ὁ Συναγματοάρχης, ἀμερικανικὸν διήγημα. — Ἐθνογραφικά.

Ἡ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ

Ἡ ἐν Σαλαμίνι μονὴ τῆς Φανερωμένης, ἧς ἡ εὐρτή ἐπανηγηρίσθη τὴν 23 π. Αὐγούστου, δικαίως ὑπὸ πάντων θαυμάζεται καὶ διὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν χριστιανικῶν αὐτῆς γραφῶν (fresca).

Ἡ μονὴ αὕτη κατὰ τινὰς κεῖται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐφ' ἧς πάλαι ποτὲ ἦν ὁ ναὸς τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς. Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τῆς Μονῆς, ἀτινα ἔδωκεν ἡμῖν εἰς μελέτην ὁ δραστήριος καὶ φίλος τῶν γραμμάτων ἡγούμενος κ. Μισαὴλ Ζαχαρίου, εὐρομεν καὶ τὴν ἐξῆς τέως ἀνέκδοτον περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μονῆς πληροφορίαν.

1670 μαιου — 17

ἦλθα ἐγὼ ο εὐτελεῖς λαυρεντίος εἰς νουσίαν τῆς λεγομένης τὸ ἐπίκλην σαλαμίνης καὶ ἀνακένισα τὸ μοναστήριον πονητον εριμομενο ἀπὸ κερουῖς.

Καὶ ἀμέσως ὑπὸ τὴν σημείωσιν ταύτην ἀναγινώσκωμεν.

«ἤστουῖς 1707 ἐν μινι μάρτιου 9 ἡμέρα τον ἁγίον σαράτα ἐνυμιθι ο μακαρίτης ο κτητορας του μοναστηρίου ονόματι λαυρεντιος τὸ ἐπίκλην ἐκ μεγάρου πατρίδας».

Τὴν καὶ πρὸ τοῦ Λαυρεντίου, ἐκεῖ ἔνθα σήμερον ἡ Μονὴ, ὑπαρξίν ἀπουδαίου οἰκοδομημάτων σημειοὶ καὶ ὁ γεωγράφος Lautenbergius ὁ τὴν Ἑλλάδα τῷ 1557 περιήγηθαι [Atlas, σ. 105], χωρὶς ὅμως διὰ τοῦ σημείου ἐκεῖνον ἢ δεικνύη τι τὸ οἰκοδομημα ἐκεῖνο ἦτο. Ὁ Λαυρεντίος ἐπομένως εὐρεν ἐκεῖ ἠρειπωμένον Μοναστήριον, ὅπερ οὗτος ἠνώρθωσε καὶ συνώκισε,

1. Τὸν ναὸν τούτον εἰς εἶδος θείου εἰς τὸν Ἀράνην.

χωρὶς νὰ εἶναι ὁ ἀπ' ἀρχῆς κτίτωρ καὶ ἰδρυτής, ὡς ἀνακριβῶς πιστεύεται, ἀλλως καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ μεγάλου ναοῦ, δεικνυσὶν ἡμῖν οἰκοδομημα πολλῶ τοῦ Λαυρεντίου ἀρχαιότερον. Ἔργα τοῦ Λαυρεντίου εἰσι κελλία τινὰ καὶ τὸ παρὰ τὸν μέγαν ναὸν παρεκκλήσιον διὰ τοῦτο ἐν αὐτῷ καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ καὶ ἡ φανερωθεῖσα εἰς τὸν Λαυρεντίον εἰκὼν καὶ κυρίως τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο καλεῖται *Φανερωμένη* τοῦ μεγάλου ναοῦ ὄντος τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ Ναῷ μαρμαρῶν μετηνέχθησαν ἐξ Ἐλευσίος ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος. Ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τοῦ Ναοῦ εἶναι κράμα τῆς Βασιλικῆς καὶ τοῦ Βυζ. ρυθμοῦ. Ἐπὶ τῆς στέγης τὰ περὶ τὸν μέγαν τροῦλλον ἰστάμενα 4 οἰκοδομηματα, εἰσι 4 παρεκκλήσια, ἀτινα μετὰ τῶν ἐν τῷ κυρίως ναῷ 3 ἁγίων τραπέζων ἀπετέλουν τὸν ἱερόν ἀριθμὸν 7.

Ὅπερ ὅμως σπουδαίαν καὶ θεὰς ἀξίαν ποιεῖ τὴν Μονὴν Φανερωμένης, ἐστὶν ἡ πληθὺς τῶν ἐν αὐτῇ ἀγιογραφῶν καὶ ἡ ἀρίστη τούτων διατάξις ἣν ὁ κατὰ τὸν Didron μέγας ἀρῆς Γεώργιος Μάρκος ἐποιήσατο, ὁ δὲ Pouqueville γράφων εἰς τὸν ἀδελφὸν περὶ τῆς Μονῆς ταύτης ἔλεγεν «ἀπὸ 12 ἐτῶν ταξιδεύων τὴν Ἑλλάδα, πολλὰς εἶδον Μητροπόλεις, οὐδεμίαν ὅμως ὡς τὴν τῆς Φανερωμένης ἔχουσαν τοσαύτην πληθὺν εἰκόνων». Εἰς ἅπαντα τὸν δυτικὸν τεῖχον ἐν περιέργῳ συνθέσει παρίσταται ἡ εἰκὼν τῆς β' παρουσίας, ἂν παρατηρήσῃσι δὲ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ θὰ ἴδωσι χεῖρά τινὰ ἐκ τῶν νεφῶν ἐξερχομένην καὶ βρατάζουσαν πληθὺν μικρῶν ἀνθρώπων· αὕτη εἶναι εὐφύης παράστασις τοῦ ῥητοῦ «δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ...» εἰκονίζουσα τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ψυχὰς τῶν δικαίων. Ἐν τῷ τοίχῳ ὀλίγον ὑψηλὰ εἰς ἀγῆλος κρατεῖται ταινίαν ἐν ἣ ἀναφέρεται ὅτι αἱ γραφαὶ αὗται ἐγένοντο τῷ 1732.

Ἐπὶ τοῦ τροῦλλου εἰκονίζεται ὁ Πανατοκράτωρ, εἶτα τὰ τέγματα τῶν ἀγγέλων καὶ μετὰ ταῦτα τὸ σύμβολον τῆς Πίσσεως καὶ τελευταῖον οἱ Προφῆται. Ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ κυρίου ναοῦ εἰκονίζονται τὰ πάθη, ἡ ἀνάστασις καὶ ἀνω τοῦ ἱεροῦ οἱ χαριετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἄνω τῆς ἀγ. τραπέζης φυλάσσεται ἡ χρῆσις τοῦ ἀρχαίου κιθωρίου, περὶ τὴν κόγχην δὲ τῆς ἀγ. τραπέζης ἐν ἰδίᾳ κόγχῃ παρίστανται μεγαλοπροσώπ. 8 τῶν μεγάλων Πατέρων κοινῇ συλλειτουργοῦντες. Ἐπὶ τῶν τοίχων γράφονται διάφορα μαρτύρια.

ἐπὶ τῶν 5 δὲ δεξιῶν θόλων ἐξιστορεῖται ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, ἐπὶ δὲ τῶν 5 ἀριστερῶν ἀναπτύσσονται οἱ ψαλμοὶ ρμθ', ρμβ' καὶ ρν' ἐν οἷς ὁ Δαβὶδ προσκαλεῖ πᾶσαν τὴν κτίσιν εἰς αἶνον τοῦ Ὑψίστου. Τὴν μελέτην τῶν τελευταίων τούτων θόλων συνιστῶμεν ἰδίως τοῖς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης ἀσχολουμένοις, διότι ἄριστος κατὰ τὴν τέχνην τοῦ ὁ Γεώργιος Μάρκος παρέστησε τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως (πῦρ, χάλυζα, χιῶν, πνεῦμα καταγίδος, ...) ποιούσας τὸ θέλημα τοῦ Πλάστου καθημένου ἐπὶ τοῦ Χερουβαίμ, καὶ ἐπιβλέποντος ἀθύσους.

Τὸ σύνολον δὲ τῶν ἐν ταῖς γραφαῖς προσώπων, κατὰ μὲν τὸν Pouqueville ἀνέρχεται εἰς 50 χιλ. κατὰ τὸν Didron εἰς 3530 καὶ καθ' ἡμᾶς περίπου εἰς 3700. Τὸ ψηφιδωτὸν ὅπερ πρὸ μηνῶν ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ ναοῦ εὐρομεν, αἱ φωταγωγοὶ βαλοὶ ἐργασίας τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, καὶ τεμάχιον δυτικῶν ἐκκλησιαστικῶν φορέματων τοῦ *pluviale* ὅπερ ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τῆς Μονῆς ἀνεύρομεν, ταῦτα πάντα διδουσὶν ἡμῖν δικαίως ὑπονοίας, ὅτι καὶ ἡ Μονὴ αὕτη ὡς ἡ τοῦ Δαφνίου, ὁ Παρθενῶν κλ. ἐπὶ τῆς Φραγκικῆς δεσποτείας εἶχε μεταβληθῆ εἰς δυτικὸν Μοναστήριον ἢ ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Φράγκων.

Κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα μέγα μέρος ἔλαβε καὶ ἡ Μονὴ αὕτη προσεζάρχοντος τοῦ τότε ἡγουμένου Γρηγορίου, μέλους ὄντος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας. Ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τῆς Μονῆς, ὅπερ εἶναι ναὶσχος τῶν ἀγ. Ἀποστόλων, τὴν ἐξῆς εὐρον ἐπὶ εἰκόνας κεχαραγμένην εἰδῆσαι.

«1827 Οκτώβρι 4 ἐμετήκισαν ἰκαλόγερι εἰς ἔγινα». Ἐξ ἧς μανθάνομεν ὅτι τῷ 1827 καὶ οἱ πατέρες τῆς Μονῆς ταύτης φόβῳ τῶν Τούρκων μετόπισαν εἰς Αἰγίνα.

G. A.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἄν τὰ περικλείοντα τὰς Ἀθήνας ὄρη ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἐνοησῶσι τὰ περὶ ἀναδοκώσεως τῶν κυβερνητικῶν σχέδια, θὰ ἐσκίρτων βεβαίως ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν προκαλοῦντα τὴν ἐκπληξὴν πάσης ζωικῆς ἐπ' αὐτῶν ὑπάρξεως. Ναι, γηραιὰ Πάρης, θὰ καλυφθῆ ἡ γυμνή σου πλευρά· ἐλήφθη φραντίς καὶ διὰ Σέ, σεβάσμιε πρεσβύτα Ὑμηττῆ, ἀπασ ἡ φαλακρά σου κἀρα κοσμηθῆ διὰ φενάκης ἐκ Δακνίας παραγγελθείσης· καὶ σοῦ, Κορυδαλλέ, θ' ἀναδατωθῆ τὸ ἄδενδρόν σου ἡμισυ. καὶ μόνον

